

KADRİ PAŞA (CENANİZADE MEHMET KADRİ)

OSMANLI DEVLET ADAMI,EDİRNE VALİSİ (1832-1884)

Kıbrıs Mutasarrıfı İshak Hakkı Paşa'nın oğludur.Gaziantep'te doğdu.Burada 1850 yılında Nüfus Kalemine girdi.Daha sonra Nüfus Nazırlığı ve Belediye Meclisi üyeliği yaptı.

1858 yılında İstanbul'a geldi.Babıralı Tercüme Odası'nda görev aldı.Meclisi Ali Mütercimliğine getirildi.Rumeli'deki halkın durumunu incelemek için Varna-Rusçuk ,Şumnu,Vidin,Niş ve Manastır'ı dolaştı.

1861 yılında kayınpederi Girit valisi Hekim İsmail Paşa'nın Kapı Kethüdası oldu.1864 yılında Bahriye (Deniz) Ticaret Meclisi Başkanı,1867 yılında Postahane Nazırı oldu.1868 yılında Şurayı Devlet üyeliğine,1872 yılında Nafia Müsteşarı Saniliğine1 783 yılında ikinci kez ,altıncı Daire belediye başkanlığına atandı.

1876 yılında Padişah emri ile Girit ayaklanması nedeniyle Girit'e gönderildi.1877 yılında Vezirlik rütbesi ile Şurayı devlet Reisi oldu.1878 yılında Dahiliye (İçişleri Bakanı) Nezaretine atandı.1879 yılında Ticaret,Ziraat,Orman,Maden Nezaretine atandı.1880 yılında Başnazırlığa(Başbakan) atandı.Padişah II.Abdülhamit döneminde atanan otuz dolayındaki sadrazam(Başbakan)'lardan onuncusudur.

Ülkenin kurtuluşunu halkın iradesini ortaya koyacak bir meclisi Mebusan'dan yanadır.Başbakan olduktan bir hafta sonra kapatılan meclisin hiç olmazsa yarısının halk tarafından seçilmesi düşüncesini padişaha ilettili.Kısa bir süre sonra Karabağ'da Ülkü kasabasının bedel karşılığı verilmesi gündeme gelince , buna şiddetle karşı koyar.Kuşkulu bir yapıya sahip II.Abdülhamit ,Kadri Paşa'nın bu tutumu karşısında onu görevden aldı.**Edirne Valiliği'ne** gönderdi.

Edirne Valiliği sırasında özellikle **eğitim** çalışmalarına büyük önem vermiştir.**Toplumların gelişmesinin temelinin eğitimden geçtiğine inanmaktadır.**

Edirne'deki okulların başarı durumlarını incelemiş,başarıyı yükseltmek için yeni yönetmelikler ve programlar hazırlamıştır.Edirne İli'nde tam bir eğitim seferberliği başlatmıştır.Birçok okul tamir edilmiş,bir çok okul binası yapılmıştır.

Edirne Sanat Mektebi'nin eğitim ve öğretim çalışmalarını yeniden düzenlemiş, üretime yönelik çalışmasını sağlamıştır.

Edirne'de ilk Öğretmen Okulu onun zamanında açılmıştır.

Edirne Lisesi'nin temelleri onun zamanında atıldı.Lise 18882 de Mülkiye Rüştiyesi adıyla açıldı.

Uzunköprü'de de "Halise Hatun İptidai Mektebi" ni üç dershaneli olarak 1883 yılında yeniden yaptırdı.Muradiye Mahallesiindeki Rum Okullarının yeniden yapılandırılması için ödenekler gönderdi.

"Halise Hatun İptidai Mektebi" , Cumhuriyet Döneminde, önce "Mimar Sinan Kız Okulu", daha sonra "Mimar Hayrettin İlkokulu" adım aldı.

Kadripaşa , bilge, iyi huylu ,dürüst ve girişimci idi.Arapça,Farsça,Fransızca ve İngilizce bilirdi.Tüm bilimlerle yakından ilgilenirdi.11 Şubat 1884 yılında Edirne'de vefat etti.Cenazesi İstanbul'a götürülecekken Padişah II.Abdülhamit'in emri ile Edirne'ye gömüldü. Mezarı Edirne Bostanpazarı Mahallesiindeki Gülşeni Tekkesi olan,Hasan Sezai Dergahı bahçesindedir.

KAYNAKLAR:

- 1- **YÖRE DERGİSİ-Sayı 39(s.3-17)Haziran 2003(Hazırlayan: Ayhan TUNCA-EDİRNE)**
- 2- **Ali ÇITAK(Emekli Tarih Öğretmeni-UZUNKÖPRÜ)**